

Saaie wetenschap

Net als de meeste onderzoekers krijg ik met enige regelmaat het verzoek om een artikel te beoordelen voor een wetenschappelijk tijdschrift. Ik begin mijn beoordelingsrapport altijd met een korte samenvatting van het artikel. Welk nieuw feit of inzicht biedt het artikel? Dat is een goede test om te zien of het artikel iets bijdraagt aan onze kennis. Vaak lukt het maar moeilijk om een interessante conclusie of inzicht uit een artikel te halen.

Het valt mij op dat veel artikelen zo weinig interessant en zelfs ronduit saai zijn. Misschien ben ik in de loop der jaren blasé geworden of ben ik referee voor de verkeerde tijdschriften. Ik lees in het algemeen weinig artikelen in economische tijdschriften waarvan ik denk 'dat is iets nieuws, daar had ik nog nooit aan gedacht'. Veel onderzoeksresultaten zijn triviaal, voorspelbaar en bevestigen op zijn best eerdere uitkomsten.

De negentiende eeuwse Engelse historicus Thomas Carlyle noemde economie ooit neerbuigend de treurige wetenschap (dismal science). Dat was een omkering van de toen gangbare term vrolijke wetenschap dat gebruikt werd om levensverrijkende kennis mee te omschrijven.

Niet alleen in tijdschriften maar ook op congressen wordt veel voorspelbaar saai onderzoek gepresenteerd. Om die reden ben ik de laatste jaren selectief in het aannemen van uitnodigingen voor congressen. Ik ben niet de enige die daar zo over denkt. In een bijdrage aan de nieuwsbrief van de Royal Economic Society (RES) van afgelopen juli beschrijft de verslaggever van de Financial Times, Chris Giles, zijn frustraties en irritaties bij de presentaties tijdens het jaarlijkse congres van de Economic Society: "For too many people presenting papers, it seemed simply an opportunity to tick the box 'I've presented at the RES conference', leading to lacklustre presentations delivered to small and rather uninterested audiences. Too much research, particularly in the empirical papers, bordered on the irrelevant, with presenters seeming genuinely embarrassed when they had to provide reasons for why they were presenting their paper. The general sessions, even though they were billed as having a unifying theme, tended to consist of three disparate papers. They were delivered in rapid succession to meet the rigorous half-hour time limit and stimulated little more than an opportunity for others to score points with tricky technical questions. So, for much of my time in the general sessions, I wondered what was the purpose of the conference."

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat Giles zijn kritiek vooral richt op de ingestuurde papers (contributed papers) in de parallelsessies, het forum waar de mindere goden hun werk presenteren. Hij is daarentegen lyrisch over de uitgenodigde spreker (de arbeidseconoom David Card uit Berkeley).

Wetenschappelijke congressen zijn bedoeld voor onderzoekers en wellicht niet voor journalisten, maar de observaties van Chris Giles zijn volgens mij terecht. Daar komt bij dat Giles slechts eenmaal aanwezig is en dus niet zal hebben gemerkt dat – net als bij papers die aangeboden worden aan tijdschriften – vaak weinig nieuws wordt gepresenteerd.

Zowel in economische tijdschriften als bij congressen ligt de nadruk te veel op de techniek en te weinig op de inhoud. Te veel aandacht voor de econometrie, te weinig voor de economie. Natuurlijk moet onderzoek deugdelijk zijn en methodologisch goed in elkaar zitten. De conclusies moeten ook gedragen worden door de feiten. Maar, dit moet zo vanzelfsprekend zijn, dat het niet in elk artikel en in elke presentatie herhaald moet worden. In belangrijke wetenschapsgebieden als de natuurkunde en de medische wetenschap neemt de beschrijving van de statistische methoden vaak niet meer dan een paar zinnen in beslag. In economische artikelen is vaak een kwart tot een derde van het hele artikel gewijd aan de statistiek, op een manier die net onder de maat is voor diehard econometristen. En net teveel is om de inhoud tot zijn recht te laten komen. Kennelijk moeten we elkaar steeds weer uitleggen hoe het moet en dat gaat ten koste van de inhoud.

In plaats van een uitgebreide discussie over statistische methoden, zou er in papers meer aandacht moeten zijn voor argumentatie en ideeën. Bij de selectie van artikelen voor tijdschriften en congressen zou er meer op een evenwicht gelet moeten worden. Als we niet oppassen, dan wordt economie nog echt een dismal science of een irrelevante wetenschap.